

Västerviks kommun
vasterviks.kommun@vastervik.se

Rektorn vid Blackstads skola
kristina.jonsson@vastervik.se>

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Blackstads skola
i Västerviks kommun

Tillsyn i Blackstads skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Västerviks kommun under hösten 2013 och våren 2014.

Blackstads skola besöktes av Skolinspektionen den 6 november 2013.

Fakta om skolan

Blackstads skola ligger i samhället Blackstad ungefär 2 mil nordväst om centralorten Västervik. I skolan, som omfattar förskoleklass och grundskola årskurs 1–6, finns vid tiden för tillsynen 12 elever i förskoleklass och 43 elever i årskurserna 1–5. Ingen elev går i årskurs 6. På skolan finns tre åldersblandade klasser. En klass utgörs av elever i förskoleklass och årskurs 1, övriga klasser består av elever i årskurserna 2 och 3 respektive årskurserna 4 och 5.

Skolan leds av en rektor som också är rektor för ytterligare en grundskola i Västerviks kommun samt förskolechef för tre av kommunens förskolor. Därtill har rektorn verksamhetsansvar för två fritidshem.

Blackstads skola sammanställer kunskapsresultaten utifrån de nationella målen och kunskapskraven för eleverna i årskurs 6 men inte för eleverna i årskurs 3. På skolan saknas redovisningar av måluppfyllelsen i årskurs 3 både på individnivå och på skolenivå. Skolinspektionen har tagit del av skolans egen sammanställning av kunskapsresultaten för årskurs 6 år 2012 och 2013. Av resultatsammanställningen framgår att samtliga elever i årskurs 6 nådde minst de nationella kunskapskraven år 2013.

Helhetsbedömning

På Blackstads skola saknas resultatsammanställningar som visar om eleverna i årskurs 3 har nått kunskapskraven, därmed saknar rektorn en samlad bild över de yngre elevernas kunskapsresultat. Skolan bedömer heller inte varje elevs kunskapsutveckling i relation till kursplanernas kunskapskrav i årskurs 3. Av skolans egen resultatsammanställning av måluppfyllelsen i årskurs 6 framgår att samtliga elever nådde minst de nationella kunskapskraven år 2013. Skolan har dock inte analyserat sina resultat i syfte att identifiera utvecklingsområden och vidta åtgärder för att förbättra kunskapsresultaten ytterligare.

Rektorn har vid tiden för tillsynen inte säkerställt att skolan bedriver ett aktivt och systematiskt kvalitetsarbete som består av planering, uppföljning och utveckling. Det är angeläget att rektorn tar sitt ansvar som pedagogisk ledare och aktivt driver skolans utvecklingsarbete. En del i kvalitetsarbetet är att följa upp och analysera skolans samlade kunskapsresultat. Till exempel visar tillsynen att det finns tydliga skillnader i betygssättningen mellan olika ämnen i årskurs 6, dessa skillnader behöver skolan diskutera.

För att förbättra elevernas resultat måste rektorn också utveckla skolans arbete med åtgärdsprogram. Då ett åtgärdsprogram syftar till att säkerställa att en elev får det sär-

skilda stöd som eleven behöver och har rätt till är det viktigt att rektorn ser till att de åtgärdsprogram som utarbetas på skolan beslutas enligt författningarnas krav.

Den skriftliga individuella utvecklingsplanen utgör en del i arbetet med att ge alla elever den ledning och stimulans de behöver i sitt lärande, för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. För att åstadkomma detta behöver skolan tydliggöra elevens utvecklingsmöjligheter liksom skolans insatser för att stödja elevens kunskapsutveckling mot målen.

I Blackstads skola genomförs insatser för att skapa en trygg miljö för eleverna men arbetet har en reaktiv karaktär. Skolans arbete med att förebygga och förhindra kränkande behandling behöver därför bli mer systematiskt och målinriktat. I detta ingår att skolan har en plan mot kränkande behandling som är utarbetad enligt författningarnas krav.

Slutligen konstaterar Skolinspektionen att skolan har brister inom områden som påtalades i Skolinspektionens beslut efter regelbunden tillsyn i Blackstads skola den 26 mars 2009 (Dnr 43-2008:1197). Områden där brister återigen har konstaterats är den skriftliga individuella utvecklingsplanen, planen mot kränkande behandling och det systematiska kvalitetsarbetet. På skolan kvarstår också utvecklingsarbete kopplat till de utvecklingsområden som Skolinspektionen identifierade i ett beslut den 7 mars 2012 efter genomförd kvalitetsgranskning av "Kunskapsbedömning i grundskolan årskurs 1-3" (Dnr 400-2011:3032).

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Västerviks kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brist/brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 10 mars 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Västerviks kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Säkerställa att skolans arbete för att motverka kränkande behandling är systematiskt och utgår från en kartläggning av skolans behov.
- Säkerställa att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler detta till rektorn.
- Säkerställa att signaler om kränkande behandling alltid anmäls till huvudmannen.
- Säkerställa att skolans plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas för att förebygga och förhindra kränkande behandling samt innehåller rutiner för personalens och rektorns anmälningsskyldighet.

Motivering

Skyldighet att anmäla kränkande behandling

Av skollagen framgår att all personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. Rektorn i sin tur är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förkommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:10) med kommentarer om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling framgår bland annat att personalens och rektors anmälningsskyldighet är kopplad till huvudmannens skyldighet att skyndsamt utreda omständigheterna och vidta eventuella åtgärder utifrån de uppgivna kränkningarna. Därmed behöver även anmälan till rektorn och huvudmannen ske skyndsamt. Vidare framgår att anmälningsskyldigheten omfattar alla händelser där elever anser sig kränkta och det ska inte göras någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan den anmäls till rektorn respektive huvudmannen. För att kunna bedriva ett systematiskt arbete mot kränkande behandling är det lämpligt att de rutiner som behövs finns samlade i skolans plan mot kränkande behandling.

Tillsynen visar att lärarna på Blackstads skola känner till anmälningsskyldigheten till rektor och huvudman, men rektorn har inte tydliggjort att alla händelser där en elev upplever sig ha blivit kränkt ska anmälas till rektorn. Enligt rektorn rapporteras inte heller alla kränkningar till rektor och huvudman. Exempelvis uppger rektorn att det inte är säkert att händelser som lärarna uppmärksammar och utreder inom samma dag kommer till rektors kännedom. Däremot anmäls alltid upprepade kränkningar eller kränkningar av allvarigare slag till rektorn och vidare till huvudmannen. I skolans plan mot kränkande behandling finns varken rutiner för personalens anmälningsskyldighet till rektorn eller för rektorns anmälningsskyldighet till huvudman.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att skolan brister i skyldigheten att anmäla alla händelser där en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Rektorn har inte säkerställt att skolan har rutiner som gör att huvudmannen får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling.

Målinriktat arbetet för att motverka kränkande behandling

Huvudmannen har en långtgående skyldighet att säkerställa att alla elever har en trygg skolmiljö. Enligt skollagen ska det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Som en del i detta arbete ska huvudmannen se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Vidare ska det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:10) med kommentarer om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling framgår att i det förebyggande arbetet ingår att regelbundet kartlägga elevernas trygghet och trivsel samt deras uppfattning om förekomsten av bland annat kränkande behandling. Vidare måste skolan analysera kartläggningen för att identifiera risker för kränkande behandling. I samband med analysen ska även tidigare insatser utvärderas och utifrån de identifierade riskerna ska skolan formulera konkreta och uppföljningsbara mål för arbetet. Vidare ska skolan planera vilka insatser som ska genomföras under året för att nå målen och hur dessa ska följas upp och även bestämma vem som ansvarar för respektive insats. Skolan ska också se till att eleverna är delaktiga i kartläggningen och, i analysen samt när man avgör vilka insatser som ska sättas in. Av samma allmänna råd framgår vidare att grunden för en genomtänkt och användbar plan mot kränkande behandling är ett aktivt främjande och förebyggande arbete. Arbetet med att motverka kränkande behandling ska ingå som en del av skolans kvalitetsarbete och bestå av planering, uppföljning och utveckling. Planen kan därför användas som dokumentation i det systematiska kvalitetsarbetet.

Tillsynen visar att skolans arbete med att förebygga och förhindra kränkande behandling behöver bli mer systematiskt och tydligare utgå från en kartläggning av behoven. Skolan ger som exempel på sitt arbete med att motverka kränkande behandling att det genomförs flera årskursövergripande aktiviteter för att öka gemenskapen mellan elever i olika åldrar, bland annat genomförs olika läsprojekt. Men det framgår inte av tillsynen att dessa förebyggande insatser är kopplade till resultatet av en aktuell kartläggning, t.ex. den trivselenkät som skolan genomför i alla klasser varje termin. I intervjuer beskrivs att personalen agerar när någonting händer och vid behov kan personalen även samla eleverna till så kallade skolråd för att diskutera och reda ut aktuella händelser. Exempelvis framgår av intervjuer med lärare och elever att personalen ordnat skolråd när reglerna kring en rastaktivitet behövde förtydligas.

Skolan har en plan mot kränkande behandling som gäller läsåret 2013/14. I planen beskrivs bland annat kartläggningsmetoder, vissa främjande insatser och förebyggande åtgärder samt olika rutiner. Emellertid saknas i planen konkreta uppföljningsbara mål och åtgärder. De mål som anges är liksom de beskrivna åtgärderna istället allmänt hållna. Exempelvis framgår av beskrivningen av det främjande arbetet att det behövs vuxennärvaro där eleverna befinner sig och att det finns ett inarbetat faddersystem från förskola till årskurs 6. Som exempel på förebyggande åtgärder anges att pedagogerna är ansvariga för att kontinuerligt vid samtal i klassen/gruppen låta alla elever komma till tals. Insatserna saknar dock en tydlig koppling till en aktuell kartläggning av verksamheternas behov. Vidare redovisas inte i skolans plan mot kränkande behandling hur föregående års åtgärder har genomförts. Under rubriken Utvärdering redovisas istället att personalen i uppföljningsarbetet uppmärksammat att tidigare års plan mot kränkande behandling var bristfällig utifrån gällande styrdokument.

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete för att motverka kränkande behandling inte är tillräckligt systematiskt och målinriktat samt att skolans plan mot kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav.

Författning

6 kap. 6, 7, 8 och 10 §§ skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Västerviks kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Säkerställa att rektorn fattar beslut om åtgärdsprogram enligt författningarnas krav.

Motivering

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Vidare framgår av skollagen att åtgärdsprogrammet ska beslutas av rektorn. Av skollagen följer att ett åtgärdsprogram eller beslut om att inte upprätta ett åtgärdsprogram kan överklagas. Sådana beslut ska innehålla en tydlig information om möjligheten att överklaga och hur man i sådant fall går tillväga.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2013:8) med kommentarer för arbete med åtgärdsprogram framgår bland annat att åtgärdsprogrammet har en central roll i skolans arbete med särskilt stöd genom att vara en hjälp för personalen när det gäller planering och utveckling av den pedagogiska verksamheten kring den enskilde eleven. Det är samtidigt en skriftlig bekräftelse på elevens behov av särskilt stöd och vilka stödåtgärder som ska vidtas.

Vid Blackstads skola utarbetas åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd. Skolan har tidigare läsår använt ett kommungemensamt formulär men enligt rektorn ska skolan från läsåret 2013/14 använda Skolverkets stödmaterial i sitt arbete med åtgärdsprogram. Skolan har dock inte utarbetat några åtgärdsprogram under hösten 2013, utan de exempel på åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av utarbetades under läsåret 2012/13.

Skolans åtgärdsprogram är utformade som beslut med underskrifter och överklagandehänvisning. Emellertid framgår inte av överklagandehänvisningen att ett eventuellt överklagande ska skickas till skolan/myndigheten som har fattat beslutet samt att ett beslut måste överklagas inom tre veckor från den dag som eleven/vårdnadshavaren fick del av beslutet. Åtgärdsprogrammen undertecknas av både rektorn och klassläraren. Det framgår dock inte tydligt av formuläret att det är rektorn som beslutar om åtgärdsprogrammet. Vid rektorsintervjun framkommer att det heller inte är tydligt för rektorn vem som beslutar om och är ansvarig för innehållet i åtgärdsprogrammet, rektorn eller klassläraren som utformar innehållet. Exempelvis uppger rektorn att det kan gå för lång tid från det att en åtgärd sätts in tills åtgärdsprogrammet utvärderas. Rektorn uppger att utvärdering vanligen sker i samband med utvecklingssamtalen.

Det förekommer också att skolan vid utvärderingar av åtgärdsprogram gör justeringar i redan beslutade åtgärdsprogram istället för att utarbeta nya åtgärdsprogram. De nya åtgärderna skrivs in under rubriken "Fortsatta åtgärder". Att dessa nya åtgärder utgör ett beslut som är möjligt att överklaga är enligt Skolinspektionen svårt att förstå för

elever och vårdnadshavare. Enligt intervjuer med rektorn och lärarna, arbetar skolan vidare på det ursprungliga åtgärdsprogrammet förutom i de fall det långsiktiga målet ändras, exempelvis om eleven får svårigheter i ett annat ämne. Av lärarintervjun framgår att lärarna som undervisar i årskurs 4-5 sällan utarbetar åtgärdsprogram eftersom elevernas svårigheter vanligen har uppmärksammats i tidigare årskurser och därför redan finns beskrivna i åtgärdsprogram. Däremot uppger lärarna för de äldre eleverna att de avslutar åtgärdsprogram. Skolinspektionen konstaterar att skolans arbetsgång med åtgärdsprogram medför svårigheter för elever och vårdnadshavare att överklaga åtgärdsprogrammen, så som lagstiftningen föreskriver.

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte beslutar om åtgärdsprogram i enlighet med författningarnas krav.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

28 kap. 16 § skollagen

21 § förvaltningslagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Västerviks kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Säkerställa att lärarna utvärderar varje elevs kunskapsutveckling utifrån kursplanernas krav.
- Säkerställa att betyg utfärdas i enlighet med författningarna.
- Säkerställa att det i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Kunskapsutveckling utifrån de nationella kursplanernas krav

Enligt skollagen ska för varje skolform gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i skollagen. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen. Enligt läroplanen har rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna det övergripande ansvaret för att utbildningen inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas utifrån de nationella målen och kunskapskraven. Vidare ska, enligt läroplanen, bland annat läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling. I kursplanerna anges syfte och centralt innehåll och kunskapskraven anger kunskapsnivån för godtagbara kunskaper och för de olika betygstegen.

Tillsynen av Blackstads skola visar att rektorn inte följer upp om eleverna nått de nationella kunskapskraven i årskurs 3, varken på individnivå eller på skolnivå. Enligt rektorn följs enbart de kunskapsresultat upp som Västerviks kommun efterfrågar, det vill säga måluppfyllelsen i årskurs 6. Av tillsynen framgår att lärarna inte känner till att de

ska utvärdera elevernas kunskapsutveckling utifrån kunskapskraven för årskurs 3. I de skriftliga omdömen som ingår i elevens skriftliga individuella utvecklingsplan beskriver och bedömer läraren elevens kunskapsutveckling i relation till den undervisning som bedrivits under den aktuella perioden. Lärarna gör ingen bedömning av varje elevs kunskaper i relation till kursplanernas kunskapskrav i samband med att eleven lämnar årskurs 3.

Blackstads skola var utvald att delta i Skolinspektionens kvalitetsgranskning "Kunskapsbedömning i grundskolan i årskurs 1-3". I ett beslut den 7 mars 2012 (Dnr 400-2011:3032) påtalade Skolinspektionen ett antal viktiga utvecklingsområden för skolan, exempelvis "Rektor behöver ta ansvar för lärarnas gemensamma arbete med kunskapsbedömningar utifrån kursplanerna" och "Lärarna behöver ge kontinuerlig och framåtsyftande återkoppling i alla ämnen kring vad eleverna behöver utveckla i förhållande till kunskapskraven och hur det ska ske". Av tillsynen framgår att brister kvarstår inom identifierade utvecklingsområden.

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte har säkerställt att lärarna utvärderar varje elevs kunskapsutveckling utifrån kunskapskraven i årskurs 3.

Terminsbetyg

Enligt skollagen ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar. Av skollagen och skolförordningen framgår att rektorn ska utfärda terminsbetyget men att rektorn får uppdra åt en anställd som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra vissa ledningsuppgifter och besluta i vissa frågor.

Tillsynen av Blackstads skola visar att rektorn inte utfärdar terminsbetygen i årskurs 6, utan det gör klassläraren. Det saknas emellertid en medveten och uttalad delegation för denna ledningsuppgift. Av rektorsintervjun framkommer att rektorn inte känner till att det enligt skolförordningen är rektorns ansvar att utfärda terminsbetyg. Rektor har utifrån samtal med andra anställda inom kommunens utbildningsverksamhet uppfattat att detta är klasslärarens uppgift.

Skolinspektionen bedömer att terminsbetyg inte utfärdas i enlighet med författningarnas krav. Det är rektorn som ska utfärda terminsbetyg. Alternativt kan rektorn på ett tydligt sätt uppdra åt någon anställd med tillräcklig kompetens och erfarenhet att utföra vissa ledningsuppgifter och besluta i vissa frågor.

Skriftliga individuella utvecklingsplaner

Skriftliga individuella utvecklingsplaner utgör en del i skolans fortlöpande arbete med att informera elever och vårdnadshavare om elevens kunskapsutveckling. Av skollagen framgår att läraren vid utvecklingssamtalet, i en skriftlig individuell utvecklingsplan, ska ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. Utvecklingsplanen ska också sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:16) med kommentarer om utvecklingssamtalet och den skriftliga individuella utvecklingsplanen framgår att det är viktigt att planeringen innehåller realistiska målsättningar för eleven och konkret beskriver vilka

insatser som ska göras av skolan samt vad eleven och vårdnadshavaren kan göra för att eleven ska ha framgång i skolarbetet.

Lärarna på Blackstads skola genomför utvecklingssamtal varje termin och i samband med dessa utarbetas skriftliga individuella utvecklingsplaner för eleverna. Skolinspektionen har tagit del av exempel på utvecklingsplaner upprättade under vårterminen 2013. I den framåtsyftande delen framgår inte alltid konkret och tydligt vilka insatser som skolan ska vidta för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Istället läggs i vissa planer stort ansvar på vårdnadshavare och elev, exempelvis "köpa bra idrottsskor". I planerna beskrivs skolans och lärarnas insatser generellt, som exempelvis att "lyssna på texter" och "ge skrivstunder i skolan".

Skolinspektionen bedömer att skolans skriftliga individuella utvecklingsplaner inte är utarbetade enligt författningarnas krav.

Författning

1 kap. 11 § skollagen

2 kap. 10 § skollagen

3 kap. 14 § skollagen

10 kap. 13 § skollagen

6 kap. 13 § skolförordningen

Lgr 11, 2.7 Bedömning och betyg

Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Västerviks kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn verkar för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen.
- Se till att rektorn tar ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen samt att kvalitetsarbetet är dokumenterat.

Motivering

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektor ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Enligt skollagen ansvarar rektorn för att ett systematiskt kvalitetsarbete genomförs vid enheten. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara de nationella mål som finns för utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Läroplanen anger att rektorn, som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan, har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektor ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Rektorn på Blackstads skola är rektor för två grundskolor, förskolechef för tre förskolor samt ansvarig för två fritidshem. Rektorn delar sin tid mellan de olika verksamheterna. Enligt rektorn innebär detta att rektorn finns på Blackstads skola i genomsnitt 1,5 dag per vecka, därutöver är dock rektorn enligt lärarna tillgänglig för personalen via mail och telefon. Rektorn har planerat sitt arbete för att kunna medverka vid lärarmötena på Blackstads skola och där leda lärarnas pedagogiska diskussioner. Men enligt rektorn domineras mötena av praktiska frågor och rektorn har dessutom inte kunnat följa sin planering fullt ut på grund av bland annat elevärenden. Olika händelser inom rektorns verksamheter har gjort att rektorn varit mindre tid på Blackstads skola än planerat. Både elever och lärare anser att rektorn alltför sällan är på skolan. Av intervjuer framgår att lärarna efterfrågar mer stöd och ett mer aktivt pedagogiskt ledarskap. Exempelvis uppger lärare att det funnits behov av mer stöd i arbetet med kunskapsbedömning och vidare framgår att lärarna är hänvisade till att ge varandra pedagogisk ledning.

Av tillsynen framgår flera exempel på att rektorn vid tiden för denna tillsyn inte har tagit sitt rektorsansvar fullt ut. Av intervjuer framkommer att rektorn inte tydliggjort att lärarna som undervisar de yngre eleverna behöver samordna sin undervisning och exempelvis ha en gemensam årskursövergripande planering. Detta för att skolan ska kunna säkerställa att eleverna under årskurserna 1-3 får den undervisning de behöver för att nå de nationella kunskapskraven i respektive ämne och ämnesområde. Rektorn har heller inte tydliggjort att lärarna ska bedöma om elever i årskurs 3 har nått kunskapskraven. Rektorn är vidare inte alltid medveten om det ansvar som åligger en rektor och rektorn har inte fattat alla de beslut som följer av författningarna exempelvis gäller detta skolenhetens åtgärdsprogram och terminsbetyg.

Blackstads skola dokumenterar sitt kvalitetsarbete i en kvalitetsredovisning. Den senaste avser läsåret 2012/13. Av kvalitetsredovisningen framgår vissa kunskapsresultat men dokumentationen av kvalitetsarbetet ger ingen samlad bild av skolans resultat. Den visar heller inte hur skolan arbetar för att utveckla verksamheten. De resultat som redovisas är exempelvis resultat på de nationella ämnesproven i årskurs 3 och årskurs 5 respektive årskurs 6 för åren 2009-2013. Vidare redovisas för åren 2009-2011 andelen elever som nått de nationella målen i årskurs 5 och för åren 2012-2013 andelen elever som nått kunskapskraven i årskurs 6. Dock finns ingen sammanställning över andelen elever som nått kunskapskraven i årskurs 3. För årskurs 6 redovisas även hur betygen fördelades inom olika ämnen våren 2013. Men det finns inga analyser av redovisade kunskapsresultat exempelvis kopplat till den skillnad i betyg som finns mellan olika ämnen. Vidare saknas i kvalitetsredovisningen konkreta åtgärder som syftar till att utveckla utbildningen och förbättra skolans resultat.

Enligt rektorn är skolans kvalitetsarbete eftersatt. Rektorn förklarar detta med att skolan under de senaste åren genomgått ett antal förändringar. Det har även funnits förslag till förändringar som gjort att rektorns energi och fokus har flyttats från det vardagliga utvecklingsarbetet till andra frågor, bland annat har skolenheten varit nedläggningshotad.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att det finns brister i skolenhetens pedagogiska ledarskap och i det systematiska kvalitetsarbetet. Rektorn tar inte, vid tiden för Skolinspektionens tillsyn, ett tydligt ansvar för att utbildningen utvecklas och för att

det vid skolenheten bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling.

Författning

2 kap. 9 § skollagen

4 kap. 4–6 §§ skollagen

Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsråd Johan Nilsson och utredare Camilla Landgren deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Anette Bergstrand
Utredare/föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.